

Aan de gemeenteraad

Datum	Zaaknummer	In behandeling bij team
2 juni 2026	1095626	Sociaal Team Beleid tel. 14 0162

Onderwerp

Moties maatschappelijke opvang en beschermd wonen

Beste raad,

Deze raadsinformatiebrief behandelt drie moties over de Wmo-taken maatschappelijke opvang en beschermd wonen. Dit zijn motie 25-M033 over locatieonderzoek naar alternatieve woonvormen voor maatschappelijke opvang en beschermd wonen, motie 5M02 over een neutralere benaming voor dalerswoningen en motie 5M17 over mogelijke verbeteringen voor de maatschappelijke opvang. De volledige motieteksten staan in bijlage 2.

Motie 25-M033 vraagt onderzoek te doen naar mogelijke locaties voor alternatieve woonvormen voor maatschappelijke opvang en beschermd wonen. Gemeente Oosterhout en Thuisvester zetten samen met andere gemeenten en corporaties in regio Breda in op het realiseren van alternatieve woonvormen voor de Wmo doelgroepen maatschappelijke opvang en beschermd wonen. Dit doen we vanuit onze verantwoordelijkheid om in lijn met de regionale beleidskaders beschermd wonen en maatschappelijke opvang lokale woonvoorzieningen te bieden, zodat inwoners zo veel mogelijk lokaal aan hun herstel kunnen werken.

De meeste mensen uit de doelgroepen beschermd wonen en maatschappelijke opvang zijn gebaat bij het wonen in een reguliere woonwijk. Deze woningen moeten passen voor de te huisvesten doelgroep qua maat, betaalbaarheid en buurt. Het zoeken naar geschikte woningen voor de alternatieve woonvormen is een continu proces. Het benutten van de bestaande voorraad is de snelste manier om deze te realiseren. Bijlage 1 bevat een actueel overzicht van alternatieve woonvormen in Oosterhout en voor welke doelgroep deze passend zijn. Uit het overzicht blijkt dat de woonvormen al harde plannen zijn, of binnen de bestaande voorraad gerealiseerd kunnen worden. Gelet op het voorgaande is een locatieonderzoek niet aan de orde. De motie wordt hiermee als afgedaan beschouwd.

Motie 5M02 vraagt om het vervangen van de term 'dalerswoningen' door een neutraler woord. De term dalerswoningen komt voort uit een bod van de regionale corporaties uit 2020 om 200 bedden voor de 'onderkant van de woningmarkt' in West-Brabant te gaan realiseren. De woningen zijn bedoeld voor Oosterhouters die overlast veroorzaken in reguliere woonwijken. De woonomgeving zorgt ervoor dat de bewoners zo zelfstandig mogelijk kunnen wonen wat hun kansen op herstel ondersteunt. Bewoners moeten open staan voor contact met begeleiding en het is mogelijk om onrust, onveilige situaties of overlast te melden en daar snel op te acteren. Om stabiliteit en balans bij de bewoners te creëren en behouden zijn in ieder geval de gemeente, Thuisvester en de zorgaanbieder betrokken bij de selectie en plaatsing van de nieuwe bewoners. We onderschrijven het belang om een neutralere term voor deze woningen te hanteren. Om uitvoering te geven aan

Motie 5M02 zal voortaan gesproken worden over 'wonen in balans'. De motie wordt hiermee als afgedaan beschouwd.

Motie 5M17 vraagt onderzoek te doen naar wat er nodig is om de maatschappelijke opvang te verbeteren. In het regionale beleidskader voor Maatschappelijke opvang, Openbare geestelijke gezondheidszorg en verslavingspreventie "Een (t)huis = een zorg minder" zijn regionale beleidsdoelen- en uitgangspunten geformuleerd voor de aanpak van dak- en thuisloosheid in Breda en omstreken. Het beleidskader borgt de ondersteuning van kwetsbare inwoners met meervoudige problemen die zorg mijden of voor wie in reguliere zorg of ondersteuning nog geen passende oplossing is gevonden. Ook borgt het de inzet van verslavingspreventie. In het beleidskader zijn de volgende doelen geformuleerd:

- *de focus op het verleggen van opvang naar wonen, waarbij in overeenstemming met de landelijke ambitie de opvang in 2030 zo veel mogelijk is afgebouwd en we voldoende woonoplossingen in de regio hebben gerealiseerd om "wonen eerst" mogelijk te maken;*
- *dak- en thuisloze mensen komen in een tijdelijke opvangplek tot rust om te werken aan hun herstel om zo snel mogelijk door te stromen naar een passende woon- of vervolgplek;*
- *dak- en thuisloosheid zo veel mogelijk voorkomen door middel van de regionale aanpak en lokale aandacht voor preventie, nazorg en terugvalpreventie;*
- *een evenwichtige spreiding van opvangplekken over de regio organiseren;*
- *de uitstroom uit de opvang spreiden over regio Breda, waarbij rekening wordt gehouden met de visie dat mensen het best kunnen werken aan herstel in hun eigen omgeving/netwerk.*
- *(ex-) dak- en thuisloze mensen doen zo veel mogelijk mee 'in de wijk';*
- *Bereiken van kwetsbare inwoners met complexe problemen die zorgwekkend gedrag vertonen en/of zorgmijndend zijn en op straat verblijvende dakloze mensen en naar passende zorg en dienstverlening toeleiden;*
- *door de inzet van verslavingspreventie problemen als gevolg van middelengebruik voorkomen en het risico op dakloosheid als gevolg van verslaving verkleinen.*
- *extra inzet voor de doelgroepen jongeren en mensen die terugvallen in problematiek; en het doorontwikkelen van de inzet van ervaringsdeskundigheid.*

Gemeente Oosterhout werkt hier samen aan met centrumgemeente Breda en de overige gemeenten waaronder gemeenten Altena, Drimmelen, Geertruidenberg, Moerdijk, Etten-Leur en Zundert. Er zijn concrete samenwerkingsafspraken gemaakt over regionale en lokale verantwoordelijkheden. Zie de volgende afbeelding:

Het beleidskader maakt een tweedeling in regionale en lokale verantwoordelijkheden voor maatschappelijke opvang.

Regionale verantwoordelijkheid:

- Inloopvoorzieningen voor dak – en thuisloze mensen: dak- en thuisloze mensen hebben een toegankelijke plek (zoals de inloopvoorziening van SMO of het Annahuis in Breda) voor ontmoeting en ondersteuning, worden actief toegeleid naar passende zorg en zetten via maatschappelijke participatie de eerste stappen richting herstel.
- Programmatisch activiteitsaanbod: dak- en thuisloze mensen krijgen in een veilige omgeving de ruimte om hun eigen kracht te ontdekken, hun talenten en zelfvertrouwen te ontwikkelen, sociale contacten te versterken en zo hun herstel en eigen regie te vergroten richting volwaardige participatie in de samenleving (zoals bij 'Ik Wil Meedoen' in Breda).
- Maatschappelijk Steunsysteem (MaSS): In een gecoördineerd multidisciplinair (bijv. veiligheid, wijk GGD, woningbouwcorporatie, etc.) overleg binnen het MaSS worden signalen over kwetsbare inwoners met meervoudige problemen integraal opgepakt om doorbraken te realiseren, dak- en thuisloosheid te voorkomen en de kwaliteit van leven en leefbaarheid te verbeteren. Alle gemeenten in regio Breda hebben een MaSS overleg.
- Het Regionaal Bemoeizorgteam richt zich op het vroegtijdig bereiken en in beeld brengen van zorgwekkende zorgmijders, hen en hun omgeving toe te leiden naar passende zorg en ondersteuning, kennis te delen met partners en hiaten te signaleren, om zo dak- en thuisloosheid te voorkomen, leefbaarheid en veiligheid te vergroten en een samenhangende aanpak te realiseren.
- Het Straatteam legt en onderhoudt contact met dak- en thuisloze mensen die langdurig op straat leven, brengt hen in beeld en leidt hen waar mogelijk toe naar passende zorg en ondersteuning, om overlast te voorkomen en de leefbaarheid te bevorderen.
- Ondersteuning dakloze EU-burgers: Barka maakt en onderhoudt contact met dakloze EU-burgers die op straat verblijven, houdt hen in beeld en biedt ondersteuning richting wonen, werk of terugkeer naar het land van herkomst. Dankzij deze inzet kunnen zij meer grip krijgen op hun situatie. Zij werken samen met Work in NL dat informatievoorziening, hulp en dienstverlening voor EU-arbeidsmigranten biedt.
- De Dag- en nachtopvang (in Breda) biedt dak- en thuisloze mensen tijdelijke opvang en begeleiding, brengt hun zorg- en ondersteuningsbehoefte in beeld en ondersteunt hen bij een zo snel mogelijke doorstroom naar een passende woon- of vervolgplek.
- De Crisiswoningen (verspreid over de regio) bieden dak- en thuisloze mensen tijdelijke opvang en begeleiding, brengen hun zorg- en ondersteuningsbehoefte in beeld en ondersteunen hen bij een zo snel mogelijke doorstroom naar een passende woon- of vervolgplek.
- De Tussenvoorzieningen (verspreid over de regio) bieden dak- en thuisloze mensen tijdelijke woonplekken met integrale begeleiding, zodat zij zo snel mogelijk kunnen doorstromen naar een duurzame en passende woonplek. Onderdeel van deze tussenvoorzieningen zijn de Werk-Eerst trajecten van Springplank. Dit zijn trajecten voor dak- en thuisloze mensen die gemotiveerd zijn om te werken, of bij waarvan wordt ingeschat dat deze motivatie tijdens het traject kan worden aangewakkerd.
- Verslavingspreventie: richt zich op het vroegtijdig signaleren en voorkomen van gebruik en verslavingsproblemen, het beperken van schade, het in beeld brengen en begeleiden van inwoners met ondersteuningsvragen en het daarmee bevorderen van gezondheid en het voorkomen van dak- en thuisloosheid.

Overige regionale activiteiten

Onderstaande activiteiten vallen niet formeel onder het regionale beleidskader, maar worden wel samen met regiogemeenten en betrokken aanbieders regionaal georganiseerd.

- Onder de Pannen biedt tijdelijke en veilige woonruimte aan dak- en thuisloze mensen met voornamelijk enkel een woonvraag, door kamerverhuur bij inwoners mogelijk te maken, zodat zij stabiliteit vinden en kunnen toewerken naar een duurzame woonsituatie.
- Housing First biedt dak- en thuisloze mensen met complexe problematiek direct een stabiele, zelfstandige woonplek met passende begeleiding, zodat zij vanuit woonzekerheid kunnen werken aan herstel en duurzame participatie.
- Thuis in de Wijk regio Breda e.o. richt zich op het versterken en doorontwikkelen van de regionale samenwerking tussen gemeenten, corporaties en zorgaanbieders om inwoners te begeleiden naar passende huisvesting en om herstelgerichte, wijkgerichte ondersteuning voor nieuwe en bestaande doelgroepen duurzaam te realiseren. In een regionaal transferpunt (bestaande uit een vertegenwoordigers van de gemeenten, corporaties en zorgaanbieders uit de regio) worden woonoplossingen gerealiseerd voor mensen die uitstromen vanuit intramuraal beschermd wonen

en maatschappelijke opvang en niet via de reguliere weg een woning kunnen krijgen. De gemeenten worden in het regionaal transferpunt vertegenwoordigd door een procesregisseur vanuit gemeente Oosterhout.

- Afsprakenkader Wonen, welzijn en zorg (zie eventueel ook de raadsinformatiebrief met zaaknummer 1092172). Het Regionaal afsprakenkader wonen, welzijn en zorg Baronie e.o. bevat afspraken en uitgangspunten over de evenredige verdeling van urgente en kwetsbare doelgroepen. In 2025 is gewerkt aan een nadere uitwerking voor de huisvesting van de zogeheten aandachtsgroepen: inwoners die straks tot een wettelijke urgentiecategorie behoren, zoals uitstromers uit maatschappelijke opvang, beschermd wonen of klinische GGZ. Deze wettelijke urgentiecategorieën zijn onderdeel van de Wet Versterking Regie Volkshuisvesting, welke naar verwachting per 1 juli 2026 in werking treedt. De uitwerking is vastgelegd in het Afsprakenkader huisvesting aandachtsgroepen regio Baronie. Het college heeft dit afsprakenkader vastgesteld.
- Meldpunt crisiszorg West-Brabant: Integraal meldpunt om (crisis)meldingen rondom personen met een psychische kwetsbaarheid met zorgwekkend gedrag integraal en gestructureerd op te pakken.

Lokale verantwoordelijkheid:

Wanneer een dak- of thuisloze inwoner zich meldt bij gemeente Oosterhout, wordt samen onderzocht welke ondersteuning gemeente Oosterhout kan bieden. Als blijkt dat gespecialiseerde opvang of begeleiding nodig is, kan overgedragen worden aan centrumgemeente Breda. De lokale verantwoordelijkheid van Oosterhout, als regiogemeente in maatschappelijke opvang regio Breda, betreft het voorkomen van dak- en thuisloosheid, inclusief hulp aan economisch daklozen, ontmoeting en activering kwetsbare inwoners inclusief dreigend dak- en thuislozen, nazorg en terugvalpreventie door een goede landing in de wijk. Voorzieningen die vallen onder de lokale verantwoordelijkheid van gemeente Oosterhout in het kader van (terugval)preventie en nazorg betreffen:

- Wonen in balans: zie beantwoording motie 5M02.
- Kamers met kansen: Deze woningen bieden jongeren een kans om zelfstandig te gaan wonen. Deze jongeren krijgen ondersteuning op hun weg naar zelfstandig wonen van een coach van Vrijwillig&Co. Kamers met kansen levert een bijdrage aan het voorkomen van instroom in intramuraal beschermd wonen, verlengde jeugdzorg en dak- en thuisloosheid.
- Wijk GGD: de wijk-GGD'er ondersteunt Oosterhouters met zorgen over gezondheid, veiligheid of onbegrepen gedrag en legt actief verbinding tussen inwoners, zorginstanties en de gemeente. Ze signaleren problemen vroegtijdig, bieden laagdrempelige hulp en zorgen dat mensen op de juiste plek passende ondersteuning krijgen.
- Spoedzoekeroverleg: In het spoedzoekeroverleg bespreken Surplus, Thuisvester en de gemeente Oosterhout casuïstiek over de huisvesting van economisch dakloze Oosterhouters.
- Doorbraakfonds: Een initiatief van Caritas, Surplus, Thuisvester en gemeente Oosterhout waarin Oosterhouters met multiproblematiek geholpen kunnen worden een doorbraak te realiseren door een lening of gift vanuit dit fonds te verstrekken. Van multiproblematiek is sprake wanneer zich op verschillende leefgebieden uiteenlopende problemen voordoen. Het realiseren van een doorbraak voorkomt vaak maatschappelijke kosten en escalatie.
- Vrij toegankelijke ontmoetingsplekken: De ontmoetingsplekken van de gemeente Oosterhout, zoals het buurtplein, de GGZ-aanlopen, nieuwe dag en Floralia, zijn bedoeld om het welzijn van inwoners met een psychische kwetsbaarheid te vergroten door laagdrempelige sociale verbinding, zingeving en participatie mogelijk te maken. Daarnaast wil de gemeente hiermee eenzaamheid verminderen, de sociale samenhang versterken en zwaardere vormen van ondersteuning voorkomen.
- Crisiskaart: Dragen mensen bij zich en geeft aan hoe behandeld moet worden wanneer zij in crisis raken en dit niet meer zelf kunnen vertellen.
- Mentale gezondheidscentrum: Ggz-Breburg biedt preventiecurussen om de (geestelijke) gezondheid van de inwoners te verbeteren. Deze zijn zowel gericht op inwoners met een psychische kwetsbaarheid als hun naasten.
- Procesregisseurs sociaal domein: Regisseren vastgelopen complexe multiproblematiek casussen rondom (dreigende) dakloosheid, waarin onder meer escalatie dreigt en/of een oplossing stagneert.
- Hulp op recreatieterreinen: Surplus en MEE benaderen bewoners van recreatieterreinen actief om de stap naar een reguliere woning te kunnen zetten.
- Moove-in: Sportprogramma voor mensen met een psychische kwetsbaarheid om laagdrempelig in aanraking te komen met diverse vormen van bewegen.
- Bemoeizorg Surplus: Surplus levert algemene bemoeizorg in Oosterhout aan mensen die zorg mijden, dit naast de specialistische inzet van het regionaal bemoeizorgteam (GGz-Breburg, Amarant,

Novadic-Kentron en GGD West-Brabant). Ook kan Surplus via buurtbemiddeling helpen bij overlastsituaties.

We bekijken in regio Breda constant of ons voorzieningenniveau aansluit bij de behoefte. Hiervoor is zowel een periodiek ambtelijk als bestuurlijk overleg ingericht. Door (te werken aan de realisatie van) bovenstaande voorzieningen zijn we op het juiste pad richting preventie en wonen eerst. Op basis van het voorgaande achten wij aanvullend onderzoek niet noodzakelijk. De motie 5M17 wordt hiermee als afgedaan beschouwd.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,

Burgemeester en wethouders van Oosterhout

, burgemeester,

, secretaris.

Bijlage 1:

Overzicht alternatieve woonvormen beschermd wonen en maatschappelijke opvang in Oosterhout (zie eventueel ook de prestatieafspraken tussen Thuisvester en gemeente Oosterhout, raadsinformatiebrief met zaaknummer 1084039)

- Thuis in de Wijk: Thuisvester reserveert 18 woningen per jaar uit de bestaande voorraad voor mensen die uitstromen vanuit maatschappelijke opvang en beschermd wonen en niet op reguliere wijze een woning kunnen verkrijgen.
- Gemengd wonen: 18 woningen in 2028 (met name mensen die uitstromen vanuit intramuraal beschermd wonen).
- Kamers met kansen: Thuisvester heeft twee woningen in Oosterhout die kamergewijs verhuurd worden aan de doelgroep kamers met kansen (4 jongeren per woning waarvan 2 ondersteuningsvraag).
- Housing First: Oosterhout realiseert de komende jaren 8 Housing First woningen. Kandidaten voor een Housing First woning worden regionaal aangemeld bij SMO Breda, deze bekijkt vervolgens met Thuisvester en de gemeente of iemand geschikt is voor deze woonoplossing. Thuisvester zoekt naar geschikte woningen binnen de bestaande voorraad.
- Wonen in balans: realisatie 5 woningen in 2028 (Lievenshove).
- Crisiswoningen: Er bevinden zich 2 woningen in Oosterhout, SMO Breda huurt deze van Thuisvester.
- Tussenvoorziening: Oosterhout realiseert de komende jaren 9 kamers. Thuisvester zoekt naar geschikte woningen binnen de bestaande voorraad. Er is nauw contact tussen gemeente en Thuisvester hierover. Bij geschikte woningen wordt een zorgaanbieder gecontacteerd.
- Spoedzoekerswoningen: voldoende beschikbaar in de bestaande voorraad. Het spoedzoekersoverleg kent geen wachtlijst.
- Onder de pannen: gemeente Oosterhout en Thuisvester staan deze woonoplossing toe en ondersteunen verhuurders bij de aanvraag. Momenteel is er één verhuurder aangemeld in Oosterhout (vergunningsfase).

Bijlage 2:

Motie 25-M033:

MOTIE Kom met voorstel dalerswoningen naar de raad

De gemeenteraad van Oosterhout, in vergadering bijeen op 9 september 2025, behandelend raadsvoorstel 'Notitie uitgangspunten herontwikkeling Lievenshove' (ZN1071835), overwegende dat:

- de uitstroom vanuit de maatschappelijke opvang problematisch laag is;
- het spoedig realiseren van dalerswoningen binnen onze gemeentegrenzen belangrijk is voor het ontlasten van onze wijken en het voorkomen van dakloosheid van deze doelgroep;
- er ook opgaves liggen voor andere doelgroepen met bijbehorende woonvormen als Housing First en begeleid wonen en ook daar versnelling van realisatie gewenst is;
- de gemeenteraad niet ad hoc wenst te besluiten over slechts 1 voorgestelde locatie;
- een onderzoek met inventarisatie en afweging van locaties bijdraagt aan goede besluitvorming, verzoekt het college:
 - 1.een onderzoek te doen naar mogelijke locaties voor de opgave die er ligt vanuit de maatschappelijke opvang en Thuisvester voor de specifieke doelgroepen, waaronder dalerswoningen;
 - 2.in het onderzoek een navolgbare afweging van deze locaties op te nemen;
 - 3.de raad zo spoedig mogelijk doch uiterlijk 1 april 2026 het onderzoek te delen met de raad en een procesvoorstel te doen.

Motie 5M02:

De gemeenteraad van Oosterhout, in vergadering bijeen op 11 november 2025, behandelend raadsvoorstel meerjarenbegroting 2026-2029 (ZN 1080781), overwegende dat:

- verschillende omstandigheden er toe kunnen leiden dat iemand in een situatie terecht komt waarin reguliere sociale huurwoningen voor hen geen passende woonoplossing bieden;
- ook deze kwetsbare mensen recht hebben op een dak boven hun hoofd; daarvoor kleinschalige, prikkelarme woonvormen nodig zijn;
- in onze gemeente deze woningen aangeduid worden met dalerswoningen;
- deze term een negatieve bijklank heeft, die in de weg staat bij het creëren van deze woonvorm;
- in de geschiedenis woonvormen voor kwetsbare mensen vaak werden aangeduid met een hofje;
- deze naam een positief beeld op roept, ook door de oude traditie dat welgestelde inwoners deze woonvormen ondersteunden;
- er wellicht nog andere, neutralere namen te bedenken zijn die beter recht doen aan de beoogde woonvorm dan de aanduiding 'dalerswoning', verzoekt het college:
 - de naam dalerswoningen te vervangen door een neutraler woord.

Motie 5M17:

MOTIE thuis voor iedereen

De gemeenteraad van Oosterhout, in vergadering bijeen op 11 november 2025, behandelend het raadsvoorstel meerjarenbegroting 2026-2029 (ZN 1080781), overwegende dat:

- er door de krapte op de woningmarkt meer economisch daklozen komen;
- als arbeidsmigranten hun werk kwijt raken, vaak ook hun woning kwijtraken;
- er een toenemende problematiek van mensen met verward gedrag is die in sommige gevallen ook dakloos raken;
- er met enige regelmaat mensen in Oosterhout op straat of in tentjes liggen te slapen;
- er niemand op straat zou moeten slapen en dat de gemeente zich in zou moeten zetten voor een thuis voor iedereen;
- vanuit Oosterhout mensen zonder slaapplek naar Breda worden doorverwezen;
- mensen hier soms pas een paar weken later terecht kunnen en in de tussentijd op straat moeten slapen, verzoekt het college:
 - te onderzoeken wat er nodig is om de opvang voor dak- en thuislozen te verbeteren en of er een noodvoorziening in Oosterhout nodig is waardoor mensen niet op straat hoeven te slapen en hierover voor eind maart 2026 de raad te informeren of een voorstel te doen.